

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/51/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012895150
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Bďžoch
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9012895150.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bďžocha a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 25. septembra 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému D. R. a spol., pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“), o dovolaní obvineného D. K. , podanom prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Jána Legerského, proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 2. apríla 2009, sp. zn. 2 To 10/2008, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. a/ Tr. por. dovolanie obvineného D. K. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo 7. decembra 2007, sp. zn. 2 T 344/2000, boli obvinení D. R. a D. K. uznaní za vinných z trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

obv. D. R., hoci bol rozsudkom Okresného súdu Prešov zo 6. februára 1973, sp. zn. 6 T 673/72 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 14. marca 1973, sp. zn. 7 To 147/73 odsúdený pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 2 a pol roka so zaradením na výkon trestu do NVÚ pre mladistvých, ktorý vykonal,

ďalej rozsudkom Okresného súdu Prešov z 28. decembra 1976, sp. zn. 1 T 167/76, odsúdený pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona a iné k trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov so zaradením na výkon trestu do II. NVS, ktorý vykonal,

ďalej rozsudkom Okresného súdu Praha 1 z 21. júna 1994, sp. zn. 2 T 114/93, v spojení s uznesením Mestského súdu v Prahe zo 7. septembra 1994, sp. zn. 8 To 282/94, odsúdený pre trestný čin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona a iné k trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky so zaradením na výkon trestu do väznice s ostrahou, ktorý vykonal,

opätovne spoločne so D. K. dňa 9. júna 2000 asi o 04.00 hod. na parkovisku pred Obchodným domom H., na križovatke ulíc I. a Y. v U., prišli k osobnému vozidlu zn. Škoda Felícia, ŠPZ C., pri ktorom stál jeho majiteľ V. C. a v ruke, v tom čase držal peňaženku, na čo obv. R. a obv. K. reagovali tak, že ho obaja fyzicky napadli, pričom však V. C. z odkladacej skrinky svojho vozidla vytiahol plynovú pištoľ a 6- krát z tejto pištole vystrelil, pričom však obaja obvinení vo fyzickom útoku pokračovali tak, že ho zvalili na zem, kde do neho kopali, následne mu odcudzili peňaženku s finančnou hotovosťou vo výške 2.000,- Sk, mobilný telefón n. Siemens S 25, ktorý mal prichytený na opasku nohavíc v hodnote 5.200,- Sk, ďalej mu odcudzili pánske hodinky zn. Casio v hodnote 1.200,- Sk a platobnú kartu banky V., čím V. C. spôsobili škodu vo výške 8.500,- Sk.

Za to bol obvinenému D. K. podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 39a ods. 2 písm. b/ Trestného zákona ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do II. (druhej) nápravnovúchovnej skupiny.

Vo vzťahu k obvinenému D. K. súd podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o trestoch trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 12. júna 2000, sp. zn. 2 T 203/2000, rozsudku Okresného súdu Trenčín z 9. marca 2001, sp. zn. 3 T 379/1999, trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 29. júna 2001, sp. zn. 1 T 436/2000, trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 30. mája 2003, sp. zn. 3 T 257/2002, a trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 19. septembra 2003, sp. zn. 2 T 48/2003, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Na podklade odvolania obvineného D. K. proti prvostupňovému rozsudku Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 2. apríla 2009, sp. zn. 2 To 10/2008, podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 zák. č. 141/1961 Zb.- o trestnom konaní súdnom (účinný do 31. decembra 2005- ďalej len „Trestný poriadok“) zrušil napadnutý rozsudok u obvineného D. K. v celom výroku o treste a sám rozhodol podľa § 259 ods. 3 Trestného poriadku tak, že obvinenému D. K., nar. X. Q. XXXX v U., bytom U., ul. C. C. č. XX, podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona (zák. č. 140/1961 Zb. v znení zák. č. 183/1999 Z. z.) s použitím § 35 ods. 2 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov, podľa § 39a ods. 2 písm. b/ Trestného zákona ho zaradil na výkon trestu odňatia slobody do II. (druhej) nápravnovúchovnej skupiny a podľa § 35 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o trestoch rozsudku Okresného súdu Trenčín z 30. mája 2003, sp. zn. 3 T 257/2002, rozsudku Okresného súdu Trenčín z 19. septembra 2003, sp. zn. 2 T 48/2003, rozsudku Okresného súdu Ústí nad Orlicí Českej republiky z 22. mája 2007, sp. zn. 2 T 76/2007, trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín z 29. januára 2008, sp. zn. 4 T 6/2008, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti vyššie uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený D. K. vlastným písomným podaním z 1. apríla 2012 (doručenom súdu prvého stupňa 10. apríla 2012), doplnením prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Jána Legerského (doručenom súdu prvého stupňa 11. júna 2012), dovolanie.

Domáhal sa ním zrušenia rozsudku Krajského súdu v Trenčíne s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera, zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu vo vzťahu k obvinenému D. K. a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. d/ Tr. por. videl v tom, že verejné zasadnutie odvolacieho súdu sa uskutočnilo v jeho neprítomnosti, hoci svoju neúčasť ospravedlnil z

dôvodu hospitalizácie, pričom chcel odvolaciemu súdu oznámiť ďalšie skutočnosti dôležité pre posúdenie celej veci a jeho trestnoprávnej zodpovednosti za posudzovaný skutok.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uviedol, že jeho výsluch, ako aj výsluch svedka- poškodeného Ing. V. C. pred vyšetrovateľom boli vykonané krátko po prekonaní ťažkého stupňa opilsti, čo bolo objektívne v neskoršom štádiu trestného konania zistené a preukázané, pričom poukázal aj na to, že zápisnice z týchto výsluchov neboli vyhotovené v súlade s tým, čo uviedli. Navyše bol aj pod psychickým nátlakom zo strany vyšetrovateľa spočívajúcim v hrozbe podania návrhu na jeho vzatie do väzby v prípade nepriznania sa ku skutku.

Súhrn týchto skutočností, ktoré z dokazovania vykonaného v ďalšom trestnom konaní vyplynuli, výraznou mierou spochybňuje zákonnosť takto vykonaných dôkazov a je zrejmé, že ide o rozhodujúce dôkazy, ktoré odôvodňovali jeho postavenie pred súd. Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa najskôr vyhodnotil skutkový stav tak, že bol oslobodený spod obžaloby a následne bez zásadnej zmeny dôkazného stavu ho uznal za vinného, existujú pochybnosti o správnosti a zákonnosti postupu súdu a jeho rozhodnutia.

Na záver konštatoval, že v dôsledku nezákonnosti dôkazov, na ktorých je založené právoplatné odsudzujúce rozhodnutie, došlo aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu skutku ako trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona, pretože konanie, ktorého sa dopustil, mohlo vykazovať len znaky skutkovej podstaty trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona (formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 s ďalším odsúdeným D. R.), prípadne aj trestného činu výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Trestného zákona, pretože použitie násillia alebo hrozby násillia je pri trestnom čine lúpeže prostriedkom k zmocneniu sa cudzej veci. V dôsledku toho mu bol uložený podstatne prísnejší trest, než aký by mu hrozil pri správnej právnej kvalifikácii.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Trenčín.

Prokurátorka okresnej prokuratúry najskôr poukázala na to, že obvinený D. K. si síce podal dovolanie v 3- ročnej lehote, no samostatne, nie prostredníctvom obhajcu. Dovolanie podané prostredníctvom obhajcu bolo doručené Okresnému súdu Trenčín až 11. júna 2012, teda po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, preto by malo byť v zmysle § 382 písm. a/ Tr. por. odmietnuté ako podané oneskorene.

Ďalej uviedla, že obvinený D. K. sa nezúčastnil verejného zasadnutia, hoci predvolanie prevzal 23. marca 2009 a mal zachovanú lehotu na prípravu. Krajský súd v Trenčíne vykonal verejné zasadnutie bez jeho prítomnosti, avšak za účasti jeho obhajkyne, pretože na to boli splnené všetky zákonné podmienky.

Konštatovala aj, že okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy v záujme náležitého zistenia skutkového stavu, objasnenia všetkých skutočností významných pre rozhodnutie a správne zistil okolnosti, za ktorých bol skutok spáchaný, pričom poukázal na dôkazy, ktoré na seba nadväzovali, navzájom sa podporovali a doplňovali, a ani krajský súd vykonané dokazovanie nijako nespochybnil.

Na záver uviedla, že neobstojí ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., pretože konanie obvineného naplnilo všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona, pretože obaja obvinení sa za použitia hrozby fyzického násillia a fyzického násillia voči poškodenému Ing. V. C. za účelom prekonania odporu poškodeného zmocnili peňazi a vecí patriacich poškodenému.

Navrhla, aby dovolací súd podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol dovolanie obvineného podané prostredníctvom ustanoveného obhajcu, pretože dôvody dovolania nie sú preukázané.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací skúmal, či sú splnené zákonné podmienky dovolania v zmysle § 368 Tr. por. až § 374 Tr. por. a dospel k záveru, že procesná podmienka dovolania v zmysle § 370 Tr. por. (v znení účinnom do 31. augusta 2011) v spojení s § 373 ods. 1 Tr. por. v posudzovanom prípade splnená nebola.

Podľa § 567j ods. 2 Tr. por. súdne konanie, okrem konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch, začaté pred 1. septembrom 2011 sa dokončí podľa doterajších predpisov; to neplatí, ak súd vrátil vec prokurátorovi alebo ak prokurátor vzal obžalobu späť po 1. septembri 2011.

Podľa § 567j ods. 6 Tr. por. ak rozhodnutie súdu bolo doručené pred 1. septembrom 2011, použije sa ustanovenie § 370 v znení účinnom do 31. augusta 2011.

Podľa § 370 ods. 2 Tr. por. (v znení účinnom do 31. augusta 2011) ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, dovolanie sa podáva najneskôr do troch rokov od doručenia rozhodnutia súdu.

Podľa § 373 ods. 1 Tr. por. obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 2 Tr. por. obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 373 ods. 3 Tr. por. ak obvinený alebo osoby uvedené v § 369 ods. 5 podali dovolanie inak ako prostredníctvom obhajcu, súd, ktorý rozhodol vo veci v prvom stupni, poučí dovolateľa podľa odsekov 1 a 2 a nasledujúcej vety a určí primeranú lehotu na odstránenie tohto nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu. Ak však obvinený v lehote podľa predchádzajúcej vety preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, ustanoví mu obhajcu predseda senátu súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Z obsahu predloženého procesného spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že trestná vec obvineného D. K. bola právoplatne skončená 2. apríla 2009, rozhodnutie krajského súdu bolo obvinenému doručené 29. apríla 2009 a jeho obhajkyňu JUDr. Danicu Okruckej 28. apríla 2009, z čoho vyplýva, že posledným dňom na podanie dovolania v prospech obvineného bol 29. apríl 2012.

Obvinený D. K. podal dovolanie vlastným písomným podaním z 1. apríla 2012, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa 10. apríla 2012. Zároveň požiadal o ustanovenie obhajcu z dôvodu, že od 15. apríla 2009 sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, je insolventný a nemá finančné prostriedky na jeho zvolenie.

Okresný súd Trenčín opatrením z 13. apríla 2012, sp. zn. 2 T 344/2000, podľa § 373 ods. 3 Tr. por. s použitím § 40 ods. 2 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 38 ods. 2 písm. a/ Tr. por. s poukazom na § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. ustanovil obvinenému D. K. za obhajcu JUDr. Jána Legerského (č. l. 671), pričom toto opatrenie bolo obvinenému doručené 24. apríla 2012 a obhajcovi 25. apríla 2012.

Dovolací súd tiež zistil, že predseda senátu okresného súdu nepostupoval v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 373 ods. 3 Tr. por. a v konaní o dovolaní obvinenému ustanovil obhajcu len na základe jeho tvrdenia, že „od 15. apríla 2009 sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, je insolventný a nemá finančné prostriedky na jeho zvolenie," pričom vôbec neskúmal, či toto tvrdenie je pravdivé. Pred ustanovením obhajcu mal obvineného poučiť v zmysle § 373 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. a určiť mu primeranú lehotu na odstránenie nedostatku s tým, že ak táto lehota márne uplynie, predloží vec na ďalšie konanie dovolaciemu súdu.

Iba samotné tvrdenie obvineného spočívajúce v tom, že nemá finančné prostriedky na zvolenie obhajcu, nie je postačujúce na to, aby mu bol obhajca ustanovený. Povinnosťou súdu pred jeho ustanovením bolo zistiť, či obvinený má alebo nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby.

Ďalej Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na ustanovenie § 370 ods. 2 Tr. por. (v znení účinnom do 31. augusta 2011) v spojení § 373 ods. 1 Tr. por., kde sú upravené podmienky dovolania, ktoré musia byť splnené kumulatívne, samozrejme pri splnení aj ostatných zákonných podmienok na podanie dovolania uvedených v § 368 až § 374 Tr. por.

Vzhľadom na to, že obvinený D. K. podal dovolanie v zákonnej lehote sám, nie prostredníctvom obhajcu a v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 373 ods. 1 Tr. por. môže podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu, bol opatrením okresného súdu z 13. apríla 2012 (č. l. 671) za obhajcu ustanovený JUDr. Ján Legerský (opatrenie prevzal 25. apríla 2012), ktorý 14. mája 2012 požiadal o vyhotovenie fotokópií zo súdneho spisu, pričom dovolanie v prospech obvineného doručil okresnému súdu až 11. júna 2012 (takmer dva mesiace po tom, čo bol za obhajcu ustanovený), teda po uplynutí 3-ročnej zákonnej lehoty na podanie dovolania prostredníctvom obhajcu v prospech obvineného.

Z nesprávneho postupu predsedu senátu okresného súdu, keď obvineného po doručení vlastného písomného podania nevyzval na odstránenie jeho nedostatkov a hneď mu ustanovil obhajcu, možno vyvodíť, že mal v úmysle zabrániť márnemu uplynutiu zákonom ustanovenej lehoty na podanie dovolania.

Povinnosťou obhajcu JUDr. Jána Legerského, ktorý bol za obhajcu ustanovený v zákonnej lehote a opatrenie o jeho ustanovení mu bolo spolu s vlastným písomným podaním obvineného doručené tiež v zákonnej lehote, bolo podať dovolanie v prospech obvineného do 29. apríla 2012, čo sa však v posudzovanom prípade nestalo.

Dovolací súd považuje 3-ročnú lehotu na podanie dovolania za dostatočne dlhú na uplatnenie práva na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, a preto v prípade, že by išlo o podanie, ktoré síce nebolo spísané priamo obhajcom, avšak z konkrétnych okolností prípadu by vyplývalo, že obhajca sa s týmto písomným podaním obvineného riadne oboznámil a s jeho obsahom stotožnil, dovolací súd by bol povinný sa ním zaoberať iba za predpokladu, že by takéto podanie bolo doručené v zákonom ustanovenej lehote.

Navyše dovolací súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že obvinený v priebehu zákonom ustanovenej 3-ročnej lehoty dovolanie podal už 11. decembra 2009 (č. l. 606), ktoré následne písomným podaním doručenom súdu prvého stupňa 25. januára 2010 vzal späť z osobných dôvodov (č. l. 619), čo predseda senátu okresného súdu vzal na vedomie uznesením z 20. októbra 2010, sp. zn. 2 T 344/2000 (č. l. 634).

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení dovolací súd rozhodol na neverejnom zasadnutí bez meritórneho preskúmania veci tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.